

TOEKOMSTSCENARIO'S BPRC

Onderzoek naar de financiële situatie en de toekomstscenario's
van het Biomedical Primate Research Centre

Den Haag, 22 juli 2016

Inhoudsopgave

1	Samenvatting.....	3
2	Inleiding.....	5
2.1	Aanleiding voor het onderzoek -----	5
2.2	Opdrachtschrijving -----	5
2.3	Gevolgte werkwijze-----	6
3	Analyse financiële situatie BPRC	7
3.1	Ontwikkeling van omzet, kosten en financiële resultaten-----	7
3.2	Opbouw van de omzet -----	9
3.3	Opbouw van de kosten-----	13
3.4	Vermogenspositie -----	14
3.5	Conclusies financiële situatie -----	15
4	Uitwerking toekomstscenario's BPRC.....	16
4.1	Beschrijving van de scenario's-----	16
4.2	Gevraagde aanpassingen in de exploitatiefinanciering -----	17
4.3	Scenario 1: Ongewijzigd Beleid-----	18
4.4	Scenario 2: Gezonde Exploitatie -----	19
4.5	Scenario 3: Geleidelijke Vermindering -----	20
4.6	Conclusies toekomstscenario's-----	21
5	Achtergronddocumenten.....	22

1 Samenvatting

Dit rapport bevat de bevindingen en conclusies van een onderzoek naar de financiële situatie en drie toekomstscenario's van het BPRC.

In de nasleep van de financiële crisis zijn sinds 2010 de resultaten van het BPRC verslechterd. De belangrijkste oorzaak hiervoor is een achteruitgang van de drie belangrijkste inkomstenbronnen, exploitatiefinanciering, externe projectinkomsten en overige inkomsten. Van 2012 tot 2015 heeft het BPRC haar inkomsten met ongeveer € 2,5Mln zien afnemen, waarvan circa € 1,5Mln aan externe projectinkomsten. Ook de exploitatiefinanciering is verminderd door een efficiencykorting van € 672K.

Het BPRC heeft op deze teruggang in inkomsten gereageerd met een serie kostenbesparende maatregelen. De kostenstructuur van het BPRC bestaat op korte en middellange termijn voor ongeveer 70% uit vaste kosten. Verreweg de grootste variabele kostencategorie wordt gevormd door de researchstaf (€ 2,7Mln personele lasten), waardoor een reductie hiervan onvermijdelijk bleek te zijn.

De reductie in researchcapaciteit houdt weer een negatieve spiraal in stand, waarbij het BPRC in toenemende mate problemen ondervindt bij het verwerven en uitvoeren van externe onderzoeksopdrachten. Deze kwetsbaarheid wordt verder versterkt doordat het BPRC voor een tamelijk groot deel van haar inkomsten (circa 45%) afhankelijk is van deze externe opdrachten.

Het BPRC heeft getracht de afgelopen jaren de tarieven voor declarabele researchuren te verhogen, maar dit lijkt geen duurzame oplossing aangezien deze tarieven in 2015 weer teruggekeerd zijn naar een langjarig gemiddelde van € 70-75 per declarabel research-uur.

De dunne financiële en operationele marges waarbinnen het instituut de laatste jaren opereert hebben nog maar een beperkte weerslag op de balanspositie. Met een correctie voor de banklening, die de facto immers voor rekening en risico van OCW komt, bevinden zowel liquiditeit als solvabiliteit zich op dit moment nog op een acceptabel te noemen niveau.

Er zijn drie toekomstscenario's voor het BPRC uitgewerkt:

- Scenario 1 – Ongewijzigd Beleid
- Scenario 2 – Gezonde Exploitatie
- Scenario 3 – Geleidelijke Vermindering.

Scenario 1 (Ongewijzigd Beleid) bestaat uit de extrapolatie van de recente trends voor inkomsten en kosten zonder verdere maatregelen. Dit scenario leidt tot snel toenemende tekorten en het interen op het eigen vermogen. Dit scenario is op termijn niet verenigbaar met de continuïteit van het BPRC. Wanneer de continuïteit van het BPRC bij een ongewijzigd scenario acuut in gevaar komt is natuurlijk niet met zekerheid te voorspellen. Het risico is aanwezig dat een dergelijke situatie zich al in de komende vijf jaar zal voordoen.

Scenario 2 (Gezonde Exploitatie) bestaat uit een kostendekkende bedrijfsvoering en een versterking van de personeelsbezetting tot het niveau van 2012, met een gelijkblijvend niveau van

dierexperimenten. De uitbreiding van de bezetting is voornamelijk gericht op de versterking van de researchstaf teneinde de kritische massa op wetenschappelijk gebied weer op peil te brengen en te houden. Daarnaast is er een gerichte uitbreiding voorzien in de ondersteunende en facilitaire bezetting van het instituut. Om tot een kostendekkende exploitatie te komen is naast jaarlijkse indexatie, een additionele structurele verhoging van de exploitatiefinanciering nodig met € 1,25Mln, zo snel als haalbaar.

Scenario 3 (Geleidelijke Vermindering) omvat net als scenario 2 een kostendekkende exploitatie en een versterking van de personeelsbezetting. Daarbij komt in scenario 3 een vermindering van het aantal dierexperimenten in de periode 2016 tot 2026 met 40%: van 250 NHP in 2016 tot 150 NHP in 2026. De NHP-kolonie ten behoeve van dierproeven wordt middels geboortebeperving in 10 jaar tijd verminderd van 1.400 NHP in 2016 (peildatum juni 2016) tot 840 NHP in 2026. In deze getallen is de java-aapkolonie (150 stuks, peildatum juni 2016) van Utrecht, die alleen voor gedragsonderzoek wordt ingezet, niet opgenomen. Om een kostendekkende exploitatie in dit scenario mogelijk te maken is naast jaarlijkse indexatie, een additionele structurele verhoging van de exploitatiefinanciering nodig met € 2,0Mln, zo snel als haalbaar.

2 Inleiding

Voor u ligt het eindrapport naar aanleiding van het onderzoek uitgevoerd naar de financiële situatie en de toekomstscenario's van het Biomedical Primate Research Centre (BPRC) in Rijswijk.

2.1 Aanleiding voor het onderzoek

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) omschrijft de aanleiding voor het onderzoek naar de BPRC-toekomstscenario's als volgt.

Het BPRC verkeert sinds 2014, na een aantal rustige jaren, waarin het BPRC bijna volledig herbouwd en gemoderniseerd is in een moeilijk vaarwater en wel om de volgende redenen:

- Het BPRC stelt dat het door zich opstapelende bezuinigingen vanuit OCW plus het achterwege blijven van prijscompensatie en prijsverhogingen van diensten in een moeilijke financiële situatie terecht is gekomen. Het BPRC zegt zonder financiële steun zich gedwongen te zien tot opnieuw testonderzoek te gaan doen voor commerciële partijen. Hiermee stoppen was juist voorwaarde voor de nieuwbouw en continuering van het BPRC.
- In het Algemeen Overleg met de Tweede kamer van 26 december 2014 kwam veel aandacht voor het BPRC en werd er sterk aangedrongen door de Tweede Kamer op een snelle vermindering van het aantal dieren en proeven bij het BPRC. Op 2 maart 2016 is er opnieuw overlegd met de TK en heeft de staatssecretaris van OCW de TK toegezegd aan de KNAW opdracht te geven een internationaal panel samen te stellen dat gaat bezien of er gevalideerde alternatieven zijn voor de proeven die bij het BPRC plaatsvinden en op basis daarvan scenario's te maken voor de toekomst van het BPRC.

Het BPRC heeft begin december 2015 op verzoek van OCW drie financiële scenario's op hoofdlijnen ingediend:

1. Aanvullende financiering van het BPRC, waardoor de oplopende tekorten weggewerkt worden en het BPRC niet gedwongen wordt tot commercieel testonderzoek.
2. Aanvullende financiering plus financiering van de vermindering van de fokkolonie met 200 dieren (via geboortepanning) in 5 jaar.
3. Idem als scenario 2, maar met vermindering van de fokkolonie met 300 dieren in 10 jaar.

Inmiddels heeft er een quick-scan door de ADR (Auditdienst Rijk) van de BPRC-jaarrekeningen van de afgelopen vier jaar plaatsgevonden.

2.2 Opdrachtschrijving

Vanuit OCW bestaat behoefte aan een meer diepgaand onderzoek naar de financiële situatie van het BPRC en de implicaties van de twee scenario's van vermindering van de fokkolonie op de inkomsten- en kostenontwikkeling van het BPRC in de komende 10 jaar.

Het uit te voeren onderzoek naar de financiële situatie en de toekomstscenario's van het BPRC waarvan de resultaten in dit rapport zijn vastgelegd bevat in ieder geval:

- Een financieel boekenonderzoek waarmee de feitelijke financiële situatie van het BPRC wordt vastgesteld. De nadruk ligt hierbij op het goed in beeld brengen van de liquiditeitspositie van het BPRC.
- Een financiële uitwerking van de drie toekomstscenario's.
- Het in beeld brengen van de implicaties van de verschillende scenario's voor het type en de omvang van de onderzoeksactiviteiten van het BPRC de komende 10 jaar.

2.3 Gevolgde werkwijze

De financiële positie van het BPRC is in kaart gebracht door een analyse van jaarverslagen, interne financiële documenten, gesprekken met het BPRC-management en het verkennende rapport van de ADR. Als tijdvak voor de historische analyse is de periode 2005-2015 gekozen.

Daarnaast is gebruik gemaakt van openbare bronnen, bijvoorbeeld om inzicht te verkrijgen in de omvang van het gebruik van niet-humane primaten (NHP).

In lijn met de door het BPRC geschetste toekomstperspectieven zijn drie scenario's uitgewerkt. Elk van deze scenario's bestrijkt een periode van 10 jaar, te weten van 2016 tot en met 2026. Voor ieder van de scenario's zijn de implicaties in kaart gebracht voor inkomsten, kosten, personeelsomvang en -samenstelling, aantal experimenten en omvang van de NHP-kolonie.

De uitgewerkte scenario's zijn:

1. Ongewijzigd Beleid - exploitatie op basis van de historische trends voor de inkomsten- en kostenontwikkeling, dierexperimenten en NHP-kolonie constant gehouden op het niveau van 2016.
2. Gezonde Exploitatie - kostendekkende exploitatie, waarbij de dierexperimenten en kolonie constant gehouden worden op het niveau van 2016, met een uitbreiding van de personeelsformatie tot het niveau van 2012.
3. Geleidelijke Vermindering – eveneens kostendekkende exploitatie, maar met een stapsgewijze vermindering van het aantal dierexperimenten en corresponderende omvang van de NHP-kolonie en een geleidelijke verschuiving naar minder NHP-intensieve onderzoeksactiviteiten.

In dit rapport wordt om 'baten', 'omzet' of 'inkomsten' aan te duiden de term 'inkomsten' gebruikt. Voor 'lasten' of 'kosten' wordt de term 'kosten' gehanteerd.

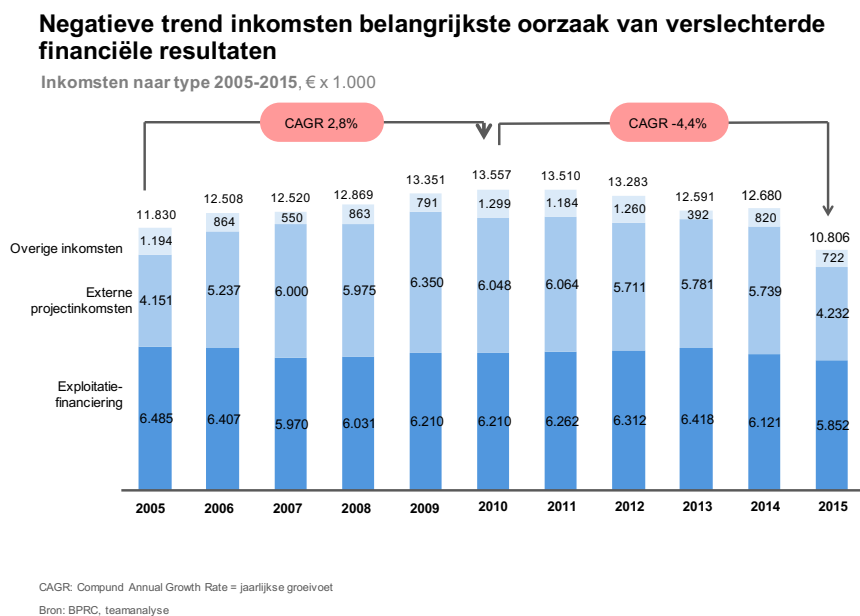
3 Analyse financiële situatie BPRC

Bij de analyse van de financiële situatie is gekeken naar de ontwikkeling van omzet, kosten en resultaten, de opbouw van de omzet en van de kosten, alsmede naar de vermogenspositie van het BPRC.

3.1 Ontwikkeling van omzet, kosten en financiële resultaten

De belangrijkste oorzaak van de verslechterde financiële resultaten is gelegen in een teruggang van de inkomsten van het BPRC. In de periode 2005-2010 zijn de inkomsten van het BPRC toegenomen met 2,8% per jaar van € 11,8Mln tot € 13,6Mln. Vanaf 2010-2015 slaat deze positieve trend om in een negatieve. De inkomsten nemen in deze periode af met gemiddeld 4,4% op jaarbasis tot € 10,8Mln in 2015 (figuur 1). Opvallend is dat deze teruggang zich uitstrekt tot elk van de drie belangrijke inkomstenbronnen van het BPRC: de exploitatiefinanciering, de externe projectinkomsten en de overige inkomsten (voornamelijk WBSO-subsidies). De externe projectinkomsten worden het hardst geraak: van € 6,0Mln in 2010 tot € 4,2Mln in 2015. De dieperliggende oorzaken van deze teruggang in inkomsten worden in paragraaf 3.2 aan een nader onderzoek onderworpen

Figuur 1

Naast de terugval van de inkomsten valt ook een teruggang in het nettoresultaat te constateren. Het cumulatieve nettoresultaat in de periode 2005-2009 bedroeg € 196K en in de periode hierna van 2011-2015 minus € 115K (figuur 2).

Figuur 2

Financiële resultaten BPRC zijn in de afgelopen periode verminderd

Resultaten 2005-2015, € x 1.000

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Inkomsten	11.830	12.508	12.520	12.869	13.351	13.557	13.510	13.283	12.591	12.680	10.806
Kosten	11.319	12.698	12.290	13.102	13.479	13.598	13.735	13.353	12.725	12.834	11.585
Bedrijfsresultaat	511	190-	230	233-	128-	41-	225-	70-	134-	154-	779-
Rente	127	82	107	238	209	152	144	103	235	146	116
Belastingen	249-	421	176-	32	-	51-	5	-	-	35-	-
Nettoresultaat	389	313	161	37	81	60	76-	33	101	43-	663-

Gemiddeld nettoresultaat in periode 2005-09: € 196K
Gemiddeld nettoresultaat in periode 2011-15: € -130K

Bron: BPRC, teamanalyse

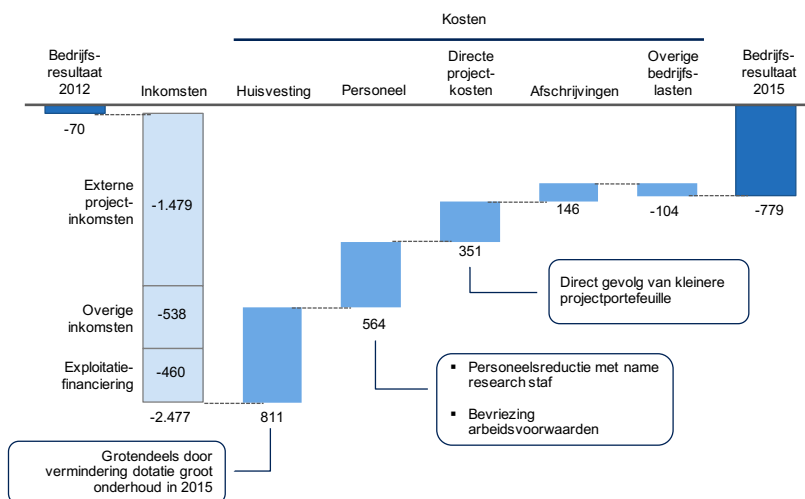
Het BPRC heeft gereageerd op de terugval in inkomsten met een serie kostenbesparende maatregelen. Het is de afgelopen jaren niet mogelijk gebleken de verminderde inkomsten volledig te compenseren door het reduceren van de kosten.

In de periode 2012-2015 is sprake van een teruggang van inkomsten met € 2,5Mln. Hiertegenover staan met kostenbesparingen op personeelskosten (stafreductie en bevrozing van arbeidsvoorwaarden) een vermindering van de directe projectkosten en een lagere dotatie ten behoeve van groot onderhoud in 2015. Het BPRC heeft de overige bedrijfskosten -waaronder huisvestings- en overheadkosten- in deze periode min of meer op constant niveau weten te houden. De terugval in inkomsten in 2015 is van dusdanige omvang geweest dat in 2015 een negatief resultaat van € 663K is geboekt (figuur 3). Dit negatieve resultaat is afgeboekt van het eigen vermogen.

Figuur 3

Organisatie is operationeel niet meer in staat tegenvallende inkomsten op te vangen

Brug resultaten 2012-2015, € x 1.000

Bron: BPRC, teamanalyse

3.2 Opbouw van de omzet

Het BPRC heeft drie hoofdbronnen van inkomsten: de exploitatiefinanciering van OCW (circa 50%), de inkomsten uit externe projecten (circa 45%) en de overige inkomsten (voornamelijk WBSO subsidies, circa 5%).

Daarnaast wordt door OCW jaarlijks een bedrag van € 2,183Mln voldaan ten behoeve van de banklening van het BPRC bij de BNG Bank. Deze lening is in 2005 verstrekt ten behoeve van de nieuwbouw van het BPRC en heeft een looptijd van 30 jaar met een annuïtair aflossingsschema.

Ten aanzien van elk van deze drie bronnen -genoemd in de eerste alinea- is de afgelopen jaren een terugval te constateren.

De exploitatiefinanciering is lager dan voorheen doordat in de jaren 2014 en 2015 een efficiencykorting van 5% (€ 672K) is doorgevoerd en de jaarlijkse indexatie achterwege is gebleven of slechts partieel is toegepast.

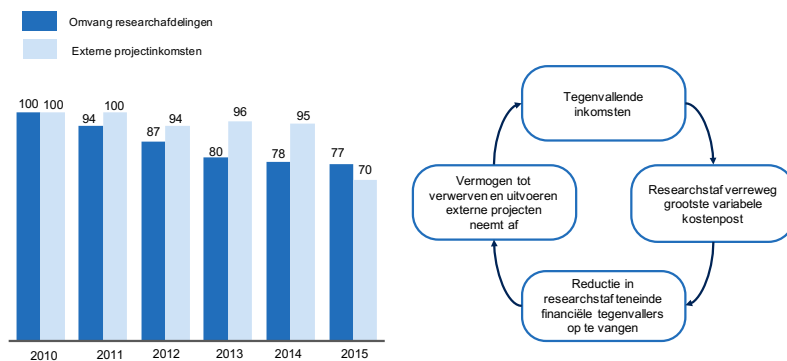
De regeling ten aanzien van WBSO/RDA-subsidies is recentelijk aangepast. Zuiver publiekrechtelijke kennisinstellingen zijn hierbij uitgesloten. Als hybride publiek-privaat instituut heeft het BPRC voor 2016 een aanvraag bij het RVO ingediend, welk gehonoreerd is. Voor elk van de drie toekomstscenario's is aangenomen dat de WBSO/RDA-inkomstenstroom in de toekomst gehandhaafd blijft.

Zoals reeds geconstateerd in paragraaf 3.1 betreft de grootste teruggang in inkomsten de externe projectinkomsten plaatsgevonden. Er zijn verschillende oorzaken voor deze teruggang aan te wijzen. Met de financiële crisis van 2008 is er een periode aangebroken waarin externe opdrachtgevers meer terughoudend zijn geweest met het financieren van researchopdrachten tegelijkertijd is de eerdergenoemde efficiencykorting op de exploitatiefinanciering doorgevoerd. Het BPRC heeft hierop gereageerd met een serie kostenbesparingen. Deze kostenbesparingen hebben de omvang van het researchpersoneel relatief hard geraakt aangezien direct researchpersoneel op de korte- tot middellange termijn de grootste variabele kostencategorie van het BPRC vormt (zie ook paragraaf 3.3). Door deze reductie in onderzoekscapaciteit is een negatieve spiraal ontstaan waarbij het vermogen externe projecten te verwerven en uit te voeren over de jaren heen aan erosie onderhevig is. Hiermee komt tevens het vermogen van het BPRC om te investeren in mensen en middelen ten behoeve van toekomstige projecten onder druk te staan.

Figuur 4

Sinds 2010 is een negatieve spiraal ontstaan van lagere projectinkomsten en een verminderde researchcapaciteit

Omvang researchafdelingen en projectinkomsten 2010-2015, index 2010 =100

Bron: BPRC, teamanalyse

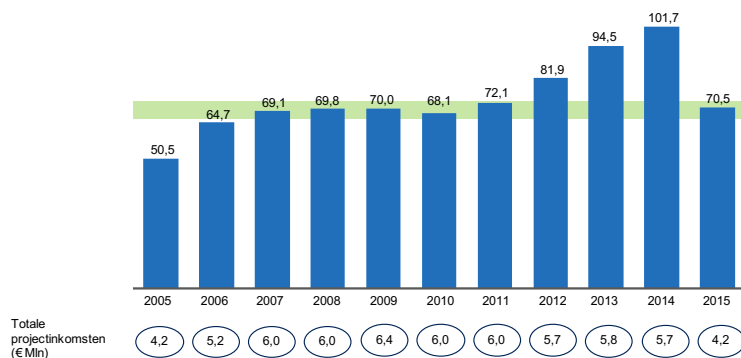
4

Het vermogen externe projecten te verwerven wordt naast de internationale reputatie van het BPRC bepaald door twee belangrijke factoren: de hoeveelheid onderzoeker-uren (de researchcapaciteit) en de hoeveelheid hoogkwalitatieve NHP die kunnen worden ingezet in onderzoeksprojecten. Een analyse van de externe projectinkomsten in relatie tot de researchcapaciteit laat zien dat het BPRC in de periode van 2012-2014 er tijdelijk in geslaagd is het gemiddelde effectieve uurtarief van de door haar ingezette onderzoekers te verhogen als compensatie voor de vermindering van inkomsten (figuur 5). Echter dit tarief is in 2015 weer teruggekeerd naar het historisch niveau van de jaren ervoor. Kennelijk bestaat er een door externe opdrachtgevers geaccepteerd plafond van ongeveer € 70-75 per declarabel research-uur. De relatie van de externe projectinkomsten per ingezette NHP laat in de afgelopen periode geen duidelijk trend zien en fluctueert rond de € 25K externe inkomsten per dierproef (figuur 6).

Figuur 5

De duurzame bovengrens aan te verwerven projectinkomsten ligt op circa € 70-75 per declarabel research-uur

Externe projectinkomsten 2005-2015, in € per direct research-uur

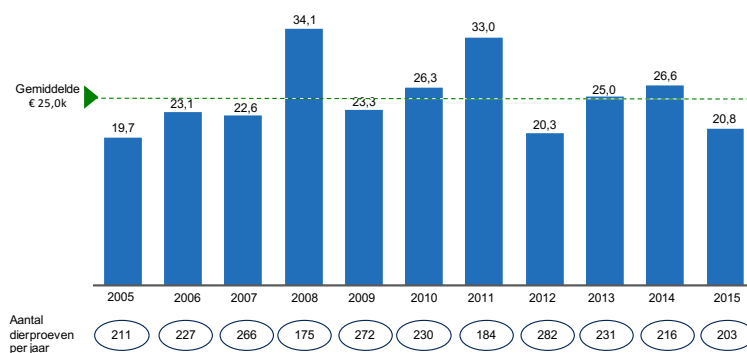
Bron: BPRC, teamanalyse

5

Figuur 6

Projectinkomsten per dierproef fluctueren rond €25k

Externe projectinkomsten 2005-2015, in € *1.000 per dierproef

Bron: BPRC, teamanalyse

6

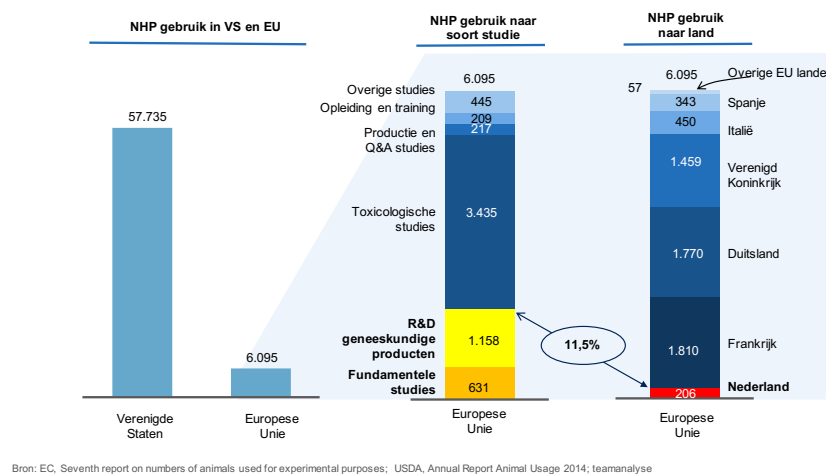
Een additionele verklaring voor het verlies aan externe projectinkomsten zou gelegen kunnen zijn in een mogelijk krimpende 'markt' voor biomedische research met NHP. Dit is echter niet aannemelijk. Het aantal experimenten dat het BPRC jaarlijks uitvoert bedraagt namelijk slechts een kleine fractie van het totale aantal experimenten met NHP wereldwijd. Jaarlijks worden in de

VS bijna 60.000 NHP gebruikt in biomedisch onderzoek en in de Europese Unie ruim 6.000 (figuur 7). Van de 6.000 NHP die in de EU worden gebruikt vallen er ongeveer 1.800 (30%) in het domein van het BPRC: fundamenteel wetenschappelijk onderzoek en onderzoek en ontwikkeling ten behoeve van geneeskundige producten. Het BPRC voert op jaarbasis circa 200-250 experimenten uit in deze twee categorieën, hetgeen overeenkomt met circa 12% van het totaal in de Europese Unie. Van de zes landen in de EU die 99% van het HNP-gebruik voor hun rekening nemen is Nederland is het enige land dat zich volledig op deze twee categorieën van onderzoek richt. Ten aanzien van de VS zijn onvoldoende publieke gegevens beschikbaar voor een vergelijkbare analyse.

Figuur 7

NHP gebruik in Nederland is circa 12% van het gebruik in de EU voor vergelijkbare soorten studies

NHP gebruik in dierexperimenten per jaar

Additionele factoren die van invloed zijn op de internationale concurrentiepositie van het BPRC zijn cofinanciering, NHP-kosten en nationale regelgeving.

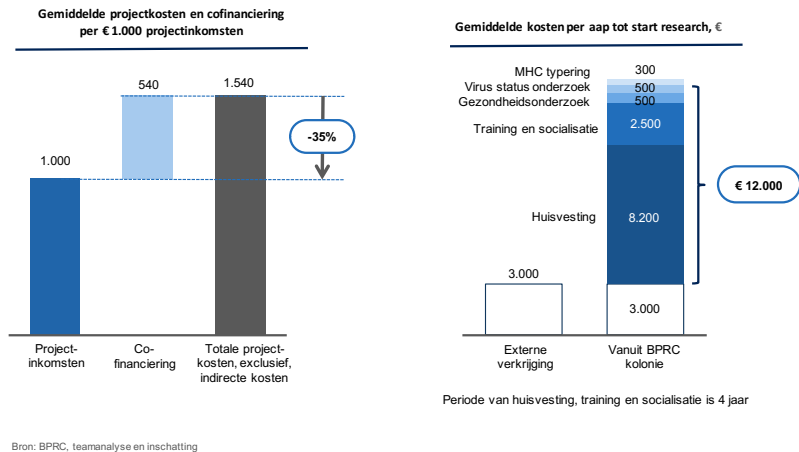
- Het BPRC krijgt gemiddeld ongeveer 65% vergoed van de kosten van een extern gefinancierd project, de overige 35% is cofinanciering die het BPRC zelf dient in te brengen (figuur 8). In de onderzoeksdomeinen waar het BPRC zich op richt ligt dit co-financieringspercentage hoger dan in andere onderzoeksdomeinen zoals toxicologisch onderzoek en contractresearch.
- Voor het BPRC bedragen de kosten om een NHP in gereedheid te brengen voor onderzoek circa € 12.000 per dier (figuur 7). Deze kosten worden voor een groot deel bepaald door het gewenste niveau van dierenwelzijn. In vergelijking, de kosten voor een extern betrokken NHP uit bijvoorbeeld China bedragen circa € 3.000. (figuur 8). De inschatting is dat de kostenstructuur voor een onderzoeksinstituut als het Duitse DPZ tamelijk vergelijkbaar is met die van het BPRC. Echter het DPZ is veel minder afhankelijk van externe projectinkomsten dan het BPRC (circa 20-25% voor het DPZ in vergelijking tot 45% voor het BPRC).
- De regelgeving en procedures ten aanzien van dierexperimenteel onderzoek zijn in Nederland relatief strikt. Concurrerende buitenlands onderzoeksinstituten zijn hierdoor soms in staat slagvaardiger op te treden.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat het relatief hoge niveau van dierenwelzijn bij het BPRC in vergelijking met het buitenland ook een competitief voordeel kan vormen. Een voorbeeld hiervan

is het PET-CT scan-project van de Bill en Melinda Gates Foundation. Het BPRC vervult tevens een voortrekkersrol in Europa als het gaat om onderzoek naar alternatieven.

Figuur 8

Cofinanciering externe projecten en kosten per NHP zijn mede bepalend voor concurrentiepositie BPRC

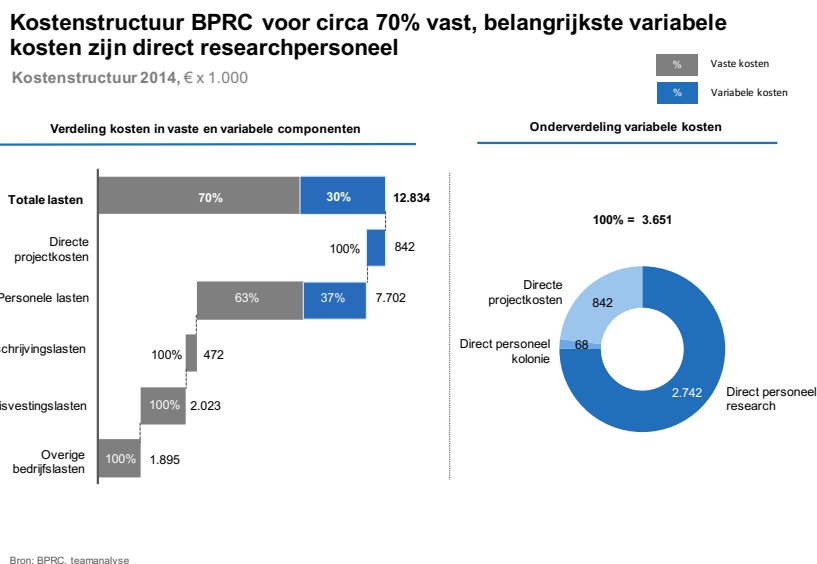

3.3 Opbouw van de kosten

Het BPRC kent een kostenstructuur die op korte tot middellange termijn voor circa 70% uit vaste en voor 30% uit variabele kostencomponenten bestaat (figuur 9). De vaste kosten worden grotendeels bepaald door vast personeel (zoals diervverzorging en overhead) en huisvestingskosten. Met € 2,7Mln vormt direct research personeel de grootste component de variabele kosten. Op de langere termijn kunnen kosten die samenhangen met de omvang van de kolonie ook als variabel worden beschouwd. Deze constatering gaat een rol spelen bij de uitwerking van scenario 3: Geleidelijke Vermindering (paragraaf 4.5).

Het hoge aandeel vaste kosten van het BPRC gecombineerd met de noodzaak een relatief groot deel van de inkomsten extern verwerven verhoogt de kwetsbaarheid van het BPRC voor financiële tegenvallers zoals beschreven in paragraaf 3.2.

Figuur 9

3.4 Vermogenspositie

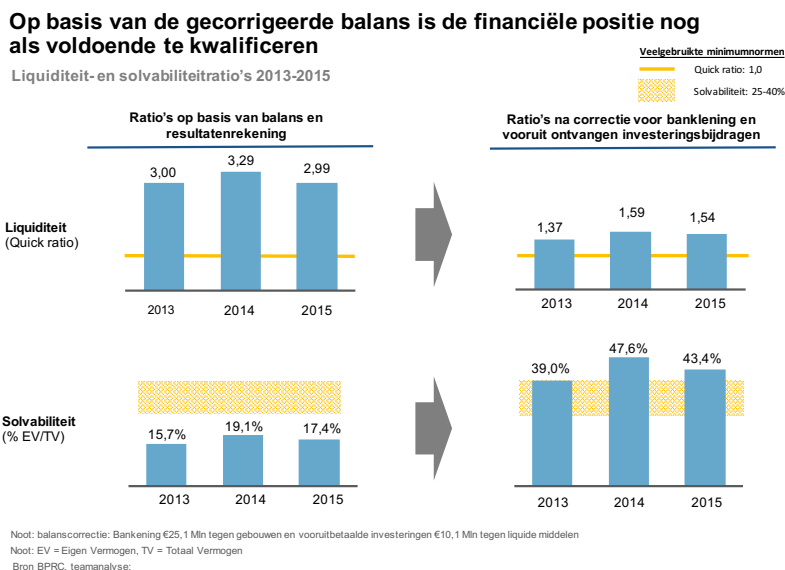
Zoals eerder geconstateerd in het ADR rapport lijkt de liquiditeitspositie berekend op basis van kentallen uit de jaarrekening relatief hoog te zijn (figuur 9). De quick ratio gedefinieerd als de verhouding van de vlottende activa exclusief de voorraden ten opzichte van de kortlopende schulden ligt de afgelopen jaren tussen 3,0 en 3,5. Een veelgebruikte norm voor de quick ratio is 1,0. Daarentegen lijkt bij eerste analyse de solvabiliteitsratio, gedefinieerd als het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen, juist wat aan de lage kant. De solvabiliteit van het BPRC lag de afgelopen jaren tussen de 15% en 20%, terwijl een veelgebruikte minimumnorm 25-40% is.

Bij nadere beschouwing is een correctie van de BPRC-balans voor de banklening (€ 25,1Mln) en de door OCW vooruitbetaalde investeringen (€ 10,1Mln) echter te rechtvaardigen. Deze correctie heeft vervolgens invloed de financiële kentallen en daarmee de waardering van de financiële positie van het BPRC. De lening betreft een dertigjarige annuïtaire geldlening bij de Bank Nederlandse Gemeenten die in 2001 is aangegaan voor de nieuwbouw van het BPRC. Deze geldlening staat weliswaar op de balans van het BPRC, maar de verplichtingen en het risico van de geldlening komen de facto voor rekening van OCW.

Correctie van de balans voor de banklening en de vooruitbetaling verlaagt de quick ratio van het BPRC tot een meer gebruikelijk niveau van circa 1,5 de afgelopen jaren. De solvabiliteitsratio stijgt hiermee tot een niveau boven de norm van 40% (figuur 10).

Concluderend kan de huidige vermogenspositie van het BPRC als voldoende gekwalificeerd worden.

Figuur 10

3.5 Conclusies financiële situatie

Hoewel de huidige financiële positie van het BPRC op basis van de balans nog als voldoende stevig kan worden beschouwd, zijn de financiële en operationele marges waarbinnen het instituut opereert nogal smal geworden. Met name de negatieve trend in de inkomstenstromen en de meerjarige kostenbesparingen spelen hierbij een rol.

Daarbij valt op dat het BPRC door haar huidige financieringsstructuur in vergelijking met buitenlandse zusterinstituten relatief afhankelijk is van externe projectinkomsten. Deze afhankelijkheid wordt verder versterkt doordat de kostenstructuur van het instituut grotendeels vast is en doordat de op korte termijn meest beïnvloedbare kostencomponent, het researchpersoneel, ook van essentieel belang is bij het duurzaam kunnen verwerven van die externe projectinkomsten.

Samenvattend kan geconcludeerd worden het BPRC de afgelopen jaren financieel en operationeel in een tamelijk kwetsbare positie terecht is gekomen.

4 Uitwerking toekomstscenario's BPRC

Er zijn in het kader van de onderzoeksopdracht zijn drie toekomstscenario's voor het BPRC uitgewerkt: scenario 1 – Ongewijzigd Beleid, scenario 2 - Gezonde Exploitatie en scenario 3 – Geleidelijke Vermindering. De gehanteerde planperiode is 2016-2026. Voor elk van de scenario's is een consistente set met aannames (inputvariabelen) geformuleerd en zijn de implicaties voor de belangrijkste uitkomstvariabelen zoals inkomsten, kosten, personeelsbezetting en activiteiten alsmede de NHP-kolonie doorgerekend.

4.1 Beschrijving van de scenario's

Het eerste scenario heet Ongewijzigd Beleid. Dit scenario behelst een extrapolatie van de trends in inkomsten en kosten van de afgelopen jaren, zonder verdere interventies of aanpassingen.

Het tweede scenario is genaamd Gezonde Exploitatie. In dit scenario wordt een duurzaam kostendekkende exploitatie van het BPRC beschreven. Onder duurzaam kostendekkend wordt verstaan dat het nettoresultaat in elk boekjaar '0' dient te zijn. In dit scenario wordt tevens een versterking van het personeelsbestand voorzien. De nadruk van deze uitbreiding ligt op het aantrekken van nieuw researchpersoneel. De uitbreiding dient er vooral voor te zorgen dat de kritische massa van het BPRC op wetenschappelijk gebied de komende jaren op peil blijft. Daarnaast is er een gerichte uitbreiding voorzien in de ondersteunende en facilitaire bezetting van het BPRC.

In het derde scenario, Geleidelijke Vermindering, wordt de duurzame kostendekkende exploitatie en de versterking van het personeelsbestand uit het tweede scenario gecombineerd met een stapsgewijze vermindering van het aantal dierexperimenten. Het aantal dierexperimenten neemt in de planperiode af met 40%: van 250 NHP per jaar in 2016 tot 150 NHP per jaar in 2026. De NHP-kolonie bestemd voor dierproeven neem geleidelijk middels geboortebeperving af van 1.400 in 2016 tot 840 NHP in 2026. Gecombineerd met de 150 Java-apen (peildatum juni 2016) bestemd voor gedragswetenschappelijk onderzoek komt de totale NHP-kolonie van het BPRC in 2026 dus uit op 990 apen. In dit scenario wordt tevens een verschuiving naar minder NHP-intensieve onderzoeksactiviteiten voorzien. Hierdoor kan over tijd wat betreft omvang eenzelfde wetenschappelijke output met gebruik van minder NHP bereikt worden.

In geen van de scenario's is rekening gehouden met eventuele buitengewone omstandigheden waarin door een nieuwe en significante bedreiging van de volksgezondheid (bijvoorbeeld een pandemie) een extra beroep zou kunnen worden gedaan op onderzoeksinstituten zoals het BPRC.

Het vertrekpunt voor alle drie de scenario's is het Budget 2016. De peildatum voor de omvang van de kolonie 2016 is de stand per juni 2016. De financiële aannames zijn samengevat in figuur 11. De aannames ten aanzien van de dierproeven en de NHP-kolonie in figuur 12

Figuur 11

Belangrijkste financiële aannames per scenario

	1. Ongewijzigd Beleid	2. Gezonde Exploitatie	3. Geleidelijke Vermindering
Exploitatie financiering	<ul style="list-style-type: none"> Jaarlijkse indexatie 	<ul style="list-style-type: none"> Verhoging om kostendekkende exploitatie mogelijk te maken 	<ul style="list-style-type: none"> Verhoging om kostendekkende exploitatie mogelijk te maken
Externe projectinkomsten	<ul style="list-style-type: none"> Afname op basis van historische trend: -1,30% pj 	<ul style="list-style-type: none"> Volgt omvang wetenschappelijke staf Binnen de maximale verwervingscapaciteit 	<ul style="list-style-type: none"> Volgt omvang wetenschappelijke staf en omvang NHP-kolonie Binnen de maximale verwervingscapaciteit
Overige inkomsten	<ul style="list-style-type: none"> Continuering WBSO/RDA subsidies en inkomsten Universiteit Utrecht 	<ul style="list-style-type: none"> Continuering WBSO/RDA subsidies en inkomsten Universiteit Utrecht 	<ul style="list-style-type: none"> Continuering WBSO/RDA subsidies en inkomsten Universiteit Utrecht
Personeelsbezetting	<ul style="list-style-type: none"> Blijft ongewijzigd op niveau 2016 	<ul style="list-style-type: none"> Uitbreiding tot niveau 2012, hoofdzakelijk wetenschappelijke staf 	<ul style="list-style-type: none"> Uitbreiding tot niveau 2012. Aanpassing verzorgende staf aan omvang kolonie.
Kostenontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> Toename met inflatie: 1,50% pj 	<ul style="list-style-type: none"> Toename met inflatie: 1,50% pj Aanpassing personele lasten aan bezetting 	<ul style="list-style-type: none"> Toename met inflatie: 1,50% pj Aanpassing personele lasten aan bezetting
Nettoresultaat	<ul style="list-style-type: none"> Afhankelijk van overige aannames 	<ul style="list-style-type: none"> Kostendekkend per boekjaar: € 0 	<ul style="list-style-type: none"> Kostendekkend per boekjaar: € 0

Figuur 12

Ontwikkeling aantal dierproeven en omvang NHP-kolonie per scenario

	Scenario	2016	2021	2026
Aantal dierproeven per jaar	Scenario's 1 en 2	250	250	250
	Scenario 3	250	200	150
Omvang kolonie tbv dierproeven ¹⁾	Scenario's 1 en 2	1.400	1.400	1.400
	Scenario 3	1.400	1.120	840
Omvang kolonie Java-apen tbv gedragsonderzoek ¹⁾	Scenario's 1, 2 en 3	150	150	150

¹⁾ De peildatum voor de omvang van de kolonie in 2016 is juni 2016

4.2 Gevraagde aanpassingen in de exploitatiefinanciering

In elk van de drie scenario's wordt uitgegaan van een jaarlijkse indexatie van de exploitatiefinanciering vanuit OCW met 1,25%, hetgeen overeenkomt met de gemiddelde indexatie van de afgelopen jaren.

In scenario 1 is behalve de jaarlijkse indexatie geen additionele structurele verhoging van het financieringsbedrag meegenomen.

Hiernaast is in scenario 2 (Gezonde Exploitatie) een structurele verhoging van het jaarlijkse financieringsbedrag met € 1,25Mln benodigd met een zo spoedig mogelijke ingang. Door deze structurele verhoging kan de bedrijfsvoering van het BPRC duurzaam kostendekkend worden gehouden

In scenario 3 (Geleidelijke Vermindering) is een structurele verhoging van de jaarlijkse financiering met € 2,0Mln benodigd met een zo spoedig mogelijke ingang. Door deze structurele verhoging kan de bedrijfsvoering duurzaam kostendekkend wordt gehouden en wordt de terugval in externe projectinkomsten veroorzaakt door de vermindering van de dierexperimenten gecompenseerd.

De aanpassingen van de exploitatiefinanciering zijn samengevat in figuur 13.

Figuur 13

Aanpassingen exploitatiefinanciering per scenario

	1. Ongewijzigd beleid	2. Gezonde exploitatie	3. Geleidelijke vermindering
Uitgangspositie 2016 (excl. annuïteit lening)	▪ €5,720 Mln	▪ €5,720 Mln	▪ €5,720 Mln
Jaarlijkse indexatie	▪ 1,25%	▪ 1,25%	▪ 1,25%
Additionele structurele verhoging	▪ Geen additionele verhoging	▪ Additionele verhoging met €1,25 Mln, zo spoedig als mogelijk	▪ Additionele verhoging met € 2,0 Mln, zo spoedig als mogelijk

Bron: teamanalyse

4.3 Scenario 1: Ongewijzigd Beleid

Zoals uit figuur 14 blijkt lopen de exploitatietekorten bij ongewijzigd beleid snel op tot een negatief nettoresultaat van € 743K in 2021 en € 1.570K in 2026. Het gevolg hiervan is dat het BPRC verder zal moeten interen op haar reserves en dat het eigen vermogen na verloop van tijd negatief zal worden. In deze uitwerking valt het moment waarop een negatief eigen vermogen bereikt wordt na 2026. Het risico is echter niet denkbeeldig dat er een of meer jaren met tegenvallende resultaten, vergelijkbaar met 2015, zullen optreden voor 2026. Hierdoor kan het moment dat het eigen vermogen negatief wordt eerder dan 2026 bereikt worden.

Figuur 14

Financieel overzicht scenario 1

€ x 1.000	B2015	B2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BATEN												
Exploitatiefinanciering	5.701	5.720	5.792	5.864	5.937	6.011	6.087	6.163	6.240	6.318	6.397	6.477
Externe projectinkomsten	6.000	5.229	5.161	5.094	5.028	4.962	4.898	4.834	4.771	4.709	4.648	4.588
Overige opbrengsten	799	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244
Totaal baten	12.500	12.193	12.197	12.202	12.209	12.218	12.228	12.241	12.255	12.271	12.289	12.308
LASTEN												
Directe projectkosten	778	775	774	764	754	744	735	725	716	706	697	688
Personele lasten 1	7.635	7.551	7.665	7.780	7.896	8.015	8.135	8.257	8.381	8.506	8.634	8.764
Afschrijvingen	500	500	498	495	493	490	488	485	483	480	478	476
Huisvestingslasten	1.607	1.307	1.327	1.347	1.367	1.388	1.408	1.430	1.451	1.473	1.495	1.517
Overige bedrijfslasten	2.062	2.117	2.148	2.181	2.213	2.247	2.280	2.314	2.349	2.384	2.420	2.457
Totaal lasten	12.582	12.250	12.412	12.566	12.723	12.883	13.046	13.211	13.379	13.550	13.724	13.901
Bedrijfsresultaat	82-	57-	215-	364-	515-	666-	818-	970-	1.124-	1.279-	1.436-	1.593-
Financiële baten en lasten	175	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	76
Resultaat voor belasting	93	18	140-	289-	440-	591-	743-	895-	1.049-	1.204-	1.361-	1.517-
Nettoresultaat	93	18	140-	289-	440-	591-	743-	895-	1.049-	1.204-	1.361-	1.517-
Eigen vermogen	10.132	10.150	10.009	9.720	9.280	8.690	7.947	7.052	6.002	4.798	3.437	1.920

Bron: BPRC, teamanalyse

17

4.4 Scenario 2: Gezonde Exploitatie

In dit scenario wordt door een combinatie van groei van de externe projectinkomsten en de exploitatiefinanciering een solide basis gelegd voor een kostendekkende exploitatie in de periode 2016-2026.

De externe projectinkomsten blijven de gehele planperiode onder de maximaal te verwachten ‘verwervingscapaciteit’ van het BPRC. De maximale verwervingscapaciteit wordt gedefinieerd als het product van het researchuren dat beschikbaar is voor het uitvoeren van externe projecten vermenigvuldigd met het gemiddelde externe uurtarief. Op basis van de historische analyse van de gemiddelde uurtarieven weergegeven in figuur 5 is gekozen voor een gemiddeld extern uurtarief van € 75,- in 2016 met 1,50% indexatie op jaarbasis. De exploitatiefinanciering is zo gekozen dat de benodigde externe projectinkomsten zich in de buurt maar onder de maximale verwervingscapaciteit bevinden. Dit zorgt ervoor dat de organisatie niet overvraagd wordt bij het verwerven en uitvoeren van externe projecten. De afhankelijkheid van externe projecten daalt enigszins in dit scenario: als percentage van de totale inkomsten van 43% in 2016 tot bijna 40% in 2026.

Een centrale aanname in scenario 2 is de uitbreiding van het personeelsbestand tot het niveau van 2012 (een stijging met circa 13,5 FTE). Dit betreft vooral een uitbreiding van de wetenschappelijke staf. Met een omvang van het instituut vergelijkbaar met die in 2012 houdt het BPRC ook de komende jaren kritische massa op de voor haar relevante onderzoeksterreinen. De beoogde omvang van de researchstaf in dit scenario vormt hiermee het minimum benodigde bezetting gegeven het aantal en type onderzoeksgebieden waar het BPRC zich op richt. De uitbreiding van researchstaf heeft tevens tot gevolg dat in dit scenario het aantal directe researchuren groeit en daarmee ook de (maximale) verwervingscapaciteit van het instituut voor externe projectinkomsten.

Het aantal dierproeven en de omvang van de kolonie blijven constant op het niveau van 2016.

Figuur 15

Financieel overzicht scenario 2

€ x 1.000	B2015	B2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BATEN												
Exploitatiefinanciering	5.701	5.720	5.792	7.114	7.203	7.293	7.384	7.476	7.570	7.664	7.760	7.857
Externe projectinkomsten	6.000	5.229	5.327	4.590	5.288	5.368	5.449	5.532	5.641	5.751	5.839	5.952
Overige opbrengsten	799	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244
Totaal baten	12.500	12.193	12.363	12.948	13.735	13.905	14.077	14.252	14.455	14.660	14.843	15.053
LASTEN												
Directe projectkosten	778	775	800	700	800	800	800	800	825	850	850	875
Personele lasten 2	7.635	7.551	7.665	8.300	8.937	9.056	9.176	9.298	9.422	9.547	9.675	9.804
Afschrijvingen	500	500	498	495	493	490	488	485	483	480	478	476
Huisvestingslasten	1.607	1.307	1.327	1.347	1.367	1.388	1.408	1.430	1.451	1.473	1.495	1.517
Overige bedrijfslasten	2.062	2.117	2.148	2.181	2.213	2.247	2.280	2.314	2.349	2.384	2.420	2.457
Totaal lasten	12.582	12.250	12.438	13.023	13.810	13.980	14.152	14.327	14.530	14.735	14.918	15.129
Bedrijfsresultaat	82-	57-	75-	75-	75-	75-	75-	75-	75-	75-	75-	76-
Financiële baten en lasten	175	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	76
Resultaat voor belasting	93	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto resultaat	93	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eigen vermogen	10.132	10.150	10.150	10.150	10.150	10.150	10.150	10.150	10.150	10.150	10.150	10.150

Bron: BPRC, teamanalyse

18

4.5 Scenario 3: Geleidelijke Vermindering

Scenario 2 bouwt verder op scenario 3. Ook in dit scenario is een uitbreiding van de personeelssterkte voorzien tot het minimumniveau van 2012 voorzien, teneinde kritische massa van het BPRC op wetenschappelijk gebied te waarborgen. Het aantal dierexperimenten per jaar neemt in dit scenario af met 40% van 250 per jaar in 2016 tot 150 per jaar in 2026. Deze vermindering is in lijn met maar nog iets sterker dan de vermindering in de scenario's zoals ingediend door het BPRC in december 2015. Tevens vindt in dit scenario een verschuiving plaats naar minder NHP-intensief onderzoek. De omvang de researchstaf blijft in dit scenario gelijk aan die in scenario 2. Ook hier is een centrale overweging dat de de kritische massa van het BPRC op wetenschappelijk gebied op peil blijft.

Per saldo leiden de aannames in scenario 3 tot een reductie van de externe projectinkomsten: van € 5,2Mln in 2016 tot € 4,3Mln in 2026. Door de toename van de wetenschappelijke staf neemt weliswaar het totale aantal researchuren toe, echter het aantal uren beschikbaar voor het doen van externe projecten (de directe researchuren) neemt juist af, omdat in dit scenario het aantal dierexperimenten de beperkende factor wordt. Hierdoor nemen ook de externe projectinkomsten per saldo af. De totale hoeveelheid te verrichten onderzoek is in scenario 3 gelijk aan scenario 2, echter een groter deel van het onderzoek zal derhalve niet door externe opdrachtgevers gefinancierd worden. Te denken valt hierbij aan onderzoeksprojecten op het gebied van alternatieven voor NHP-experimenten. Tevens is in dit scenario aangenomen dat het BPRC er stapsgewijs in slaagt externe projecten te verwerven en uit te voeren met relatief meer directe researchuren ten opzichte van het aantal NHP. Hierdoor ontstaat een dempend effect op afname van de externe projectinkomsten.

Hoewel het aantal dierexperimenten in scenario 3 afneemt met 40% ten opzichte van scenario 2 nemen de totale kosten slechts af met circa 6% en de vaste kosten ongeveer 4%. Verreweg het

grootste deel van de vaste kosten blijft intact. Het overgrote deel van de vaste kosten wordt niet beïnvloed door een vermindering van de dierproeven. Geleidelijke kostenbesparingen in dit scenario zijn voorzien ten van een aantal kosten die te maken hebben met kleinere omvang van de NHP-kolonie: dierenverzorging en voeding.

De afhankelijkheid van externe projectfinanciering neemt in dit scenario het laagst: van ongeveer 43% in 2016 tot 30% in 2026.

Figuur 16

Financieel overzicht scenario 3

€ x 1.000	B2015	B2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BATEN												
Exploitatiefinanciering	5.701	5.720	5.792	7.864	7.962	8.062	8.162	8.265	8.368	8.472	8.578	8.686
Externe projectinkomsten	6.000	5.229	5.264	3.664	4.190	4.197	4.206	4.216	4.227	4.240	4.254	4.269
Overige opbrengsten	799	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244	1.244
Totaal baten	12.500	12.193	12.300	12.772	13.396	13.503	13.612	13.724	13.839	13.956	14.076	14.198
LASTEN												
Directe projectkosten	778	775	800	650	650	650	650	650	650	650	650	650
Personele lasten	7.635	7.551	7.607	8.185	8.765	8.826	8.889	8.954	9.020	9.089	9.159	9.231
Afschrijvingen	500	500	498	495	493	490	488	485	483	480	478	476
Huisvestingslasten	1.607	1.307	1.327	1.347	1.367	1.388	1.408	1.430	1.451	1.473	1.495	1.517
Overige bedrijfslasten	2.062	2.117	2.143	2.169	2.197	2.224	2.252	2.281	2.310	2.340	2.370	2.401
Totaal lasten	12.582	12.250	12.375	12.847	13.471	13.578	13.687	13.799	13.914	14.031	14.151	14.274
Bedrijfsresultaat	82-	57-	75-	75-	75-	75-	75-	75-	75-	75-	75-	76-
Financiële baten en lasten	175	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	76
Resultaat voor belasting	93	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nettoresultaat	93	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eigen vermogen	10.132	10.150	10.150	10.150	10.150	10.150	10.150	10.150	10.150	10.150	10.150	10.150

Bron: BPRC, teamanalyse

19

4.6 Conclusies toekomstscenario's

Scenario 1 (Ongewijzigd Beleid) is op termijn niet verenigbaar met de continuïteit van het BPRC. Wanneer de continuïteit van het BPRC bij een ongewijzigd scenario acuut in gevaar komt is natuurlijk niet met zekerheid te voorspellen. Het risico is aanwezig dat een dergelijke situatie zich al in de komende vijf jaar zal voordoen.

Scenario's 2 (Gezonde Exploitatie) en 3 (Geleidelijk Vermindering) leiden wel tot een stabiele situatie voor het BPRC. De belangrijkste verschillen tussen beide scenario's zijn in scenario 3 ten opzichte van scenario 2 een vermindering van het aantal dierexperimenten in combinatie met een kleinere NHP-kolonie en een hogere benodigde exploitatiefinanciering om het scenario te doen slagen.

In zowel scenario 2 als 3 wordt ervan uitgegaan dat de aanvullende exploitatiefinanciering zo spoedig mogelijk ingang zal vinden, dat het BPRC de benodigde externe projectfinanciering kan blijven genereren, dat de overige inkomsten op peil gehouden kunnen worden en dat het BPRC haar kosten onder controle blijft houden.

5 Achtergronddocumenten

- KNAW (2014). Gebruik van niet-humane primaten (NHP) als proefdier: nut en noodzaak? Amsterdam, KNAW.
- EC (2013). Seventh Report on the Statistics on the Number of Animals used for Experimental and other Scientific Purposes in the Member States of the European Union. And working documents. Straatsburg, European Commission.
- Animal and Plant Health Inspection Service (2014). Annual report animal usage by fiscal year. US, ASDA.
- SCHER (2009). The need for non-human primates in biomedical research, production and testing of products and devices. Straatsburg, European Commission.